

§ 188

Dnr: 2023KS/1052

Svar på remiss: En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)

Beslut

Yttrandet antas som Värmdö kommuns svar på remissen En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44).

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44) till Värmdö kommun. Utredningens huvudsakliga förslag är att barn och unga som döms för allvarliga brott ska dömas till fängelse i stället för sluten ungdomsvård, och att särskilda ungdoms-avdelningar därför ska inrättas på Kriminalvårdens befintliga anstalter. Socialtjänsten ska, enligt förslaget, inrätta särskilda handläggare för barn som sitter i fängelse. Utredningen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2028.

Förvaltningen har som svar på remissen tagit fram ett förslag på yttrande.

Värmdö kommun instämmer i utredningens bedömning att behovet av samhällsskydd, särskilt skydd av barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena, har ökat. Värmdö kommun anser dock att fokus bör kvarstå på vård och skola för den unge lagöverträdaren oavsett myndighet som verkställer straffet. Statens institutionsstyrelse (SiS) har stor erfarenhet av målgruppen som kan vidareförmedlas om verkställigheten ska ske hos Kriminalvården.

Kommunen ser vidare att ett ökat fokus bör ligga på förebyggande åtgärder som motverkar orsakerna till brottsligheten.

Om förslagen genomförs efterfrågar nämnden mer resurser och stöd till kommunerna.

Reservationer och protokollsanteckningar

(SD) lämnar en skriftlig reservation:

” Vi anser att det är av ytterst vikt att Värmdö följer nationella riktlinjer när det kommer till frihetsberövande påföljder för våra unga. Situationen i samhället påkallar en striktare bestraffning av kriminella element oavsett ålder.

Justerandes signatur



Utdragsbestyrkande

Här går ni förbi Tidöavtalet på riksnivå”

Handlingar i ärendet


Nr Handling

-
- 1 Tjänsteskrivelse ” Svar på remiss: En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)”
 - 2 Yttrande över remiss
 - 3 Remiss
 - 4 En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)

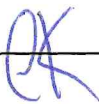
Sändlista för beslutsexpediering

Justitiedepartementet

Socialnämnden



Justerandes signatur



Utdragsbestyrkande

Värmdö kommun

134 81 Gustavsberg

[08-570 470 00](tel:08-57047000)

varmdo.kommun@varmdo.se

www.varmdo.se

Datum: 2023-11-15

Yttrande över remiss: En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44) till Värmdö kommun. Värmdö kommun lämnar föreliggande yttrande som svar på remissen.

Sammanfattande synpunkter

Utredningen pekar på att brottsligheten bland unga har ändrat karaktär. Värmdö kommun instämmer i utredningens bedömning att behovet av samhällsskydd, särskilt skydd av barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena, har ökat.

Värmdö kommun anser att fokus bör kvarstå på vård och utbildning för den unge lagöverträdaren oavsett myndighet som verkställer straffet. Vidare bör verksamheten utvecklas med barnets bästa i fokus på aktuell myndighet, oavsett var verkställigheten sker.

Kommunen ser vidare att ett ökat fokus bör ligga på förebyggande åtgärder som motverkar orsakerna till brottsligheten.

Om förslagen genomförs efterfrågar Värmdö kommun mer resurser och stöd till kommunerna, samt vidare utredning kring hur barnets bästa ska säkerställas i genomförandet.

Påföljden sluten ungdomsvård ska utmönstras och unga lagöverträdare ska dömas till fängelse

Värmdö kommun ser att frihetsberövande åtgärder är nödvändiga för att säkerställa att barn skyddas mot vidare våldsutövande. Utredningen menar att förslaget skulle medföra en renodling om barn och unga som tvångsvårdas tas omhand av en myndighet med ett tydligt vårduppdrag medan barn och unga som döms för allvarliga brott tas om hand av en annan myndighet med det huvudsakliga uppdraget att verkställa straff.

Kommunen förespråkar åtgärder som fokuserar på vård av den unge lagöverträdaren vid frihetsberövande påföljder. Kommunen ser det tydliga vårdfokus under tiden då straff avtjänas som fördelaktigt för unga lagöverträdare återgång i samhället, med tanke på att de barn och unga som döms till frihetsberövande påföljder är en utsatt grupp som riskerar utveckla både allvarliga sociala och psykiatriska problem senare i livet.

Fängelsepåföljden ska verkställas på särskilda ungdomsavdelningar på Kriminalvårdens befintliga anstalter

Utredningen föreslår att fängelsepåföljd ska verkställas på särskilda ungdomsavdelningar på Kriminalvårdens befintliga anstalter, med utgångspunkten att barn och unga inte ska avtjäna straffet tillsammans med vuxna. Utredningen menar att Kriminalvården har erfarenhet av att hindra rymningar, stå emot fritagningar och skapa förutsättningar för att skydda intagna och personal mot hot och våld.

Barn och unga som döms till frihetsberövande påföljder har andra förutsättningar än de personer Kriminalvården vanligtvis möter i sin verksamhet. Oavsett vilken myndighet som ska ha ansvaret för barn som begått brott så har SiS lång erfarenhet att arbeta med barn och unga, att bryta negativa mönster och reparera en trasig skolgång. Den erfarenheten bör vidareförmedlas om verkställigheten istället ska ske hos Kriminalvården.

SiS har, som beskrivits i betänkandet, haft utmaningar med att tillgodose tryggheten och säkerheten vid de särskilda ungdomshemmen.¹ Även Kriminalvården har utmaningar när det gäller trygghet, säkerhet och fritagningar.²

Vikten av utbildning

Unga som är dömda till sluten ungdomsvård har ofta stora brister i sin tidigare skolgång, vilket innebär att det är ett centralt behov hos målgruppen att få stöd i skolrelaterade frågor. Vid verkställighetstiden hos SiS är skolgång idag ett viktigt inslag och utgör den huvudsakliga sysselsättningen för dem som är intagna för sluten

¹ SOU 2023:44 s. 354

² SOU 2023:44 s. 483

ungdomsvård. Eftersom skolan också är en viktig del för de barn och unga som är placerade enligt LVU, finns skolan inom ramen för arbetet med samtliga placerade inom SiS.³ SiS skola är även en särskild utbildningsform som regleras i 24 kap. 8–9 §§ skollagen.

Värmdö kommun ser att om den nya fängeslagen för unga införs, behöver det utredas vidare hur Kriminalvården ska tillgodose att skolverksamheten utvecklas till att omfatta även yngre intagna och säkerställa en skolverksamhet av god kvalitet.

Förslagets konsekvenser för kommunen

Utredningen föreslår att det införs ett krav på att socialnämnden i den dömdes hemkommun ska utse en särskild person att vara ansvarig handläggare för barn som avtjänar fängelse. Vidare ska samverkan med socialnämnden i den dömdes hemkommun ske under hela verkställigheten. Att det i lag anges att det ska utses en ansvarig handläggare för en intagen innebär att kommunerna åläggs en ny uppgift, och att den kommunala självstyrelsen därmed inskränks.

Stöd och resurser till kommunerna om föreslagna lagändringar genomförs

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tidigare pekat på kostnadsökningar inom bland annat den sociala barn- och ungdomsvården⁴ och Visions socialchefsrapport för 2023 pekar på socialtjänstens stöd till barn och unga som ett av de verksamhetsområden som sticker ut och som har påverkats särskilt negativt av kommunernas ekonomiska förutsättningar. Andelen socialchefer som uppger att villkoren för personalförsörjning är svåra har också ökat till 77 procent 2023 från 35 procent 2020.

Att det i förslag till fängeslag för unga anges att det ska utses en ansvarig handläggare för en intagen innebär att kommunerna åläggs en ny uppgift. För kommunernas genomförande av förslagen bedömer utredningen att den kostnaden kommer att uppgå till knappt fyra miljoner kronor årligen, samt kostnader för utbildning uppgående till cirka 1,2 miljoner kronor året innan reformen genomförs.

Värmdö kommun anser att kostnaderna för socialtjänsten är lågt räknade. Vidare upplever kommunen redan idag svårigheter att rekrytera personal, bland annat inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Mot den bakgrunden ser Värmdö kommun att kommunerna skulle behöva ett mer omfattande stöd, särskilt om föreslagna ändringar genomförs. Kommunen välkomnar förslaget att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram stödmaterial som klargör hur uppdraget med en särskild handläggare för barn som avtjänar fängelse

³ Tuffa tag och tillit - Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2023:9 s. 14

⁴ Ekonomirapporten maj 2021 och maj 2022, Sveriges Kommuner och Regioner 2021 och 2022

närmare bör utformas,⁵ för att säkerställa så att uppdraget utformas på samma sätt oavsett var i landet barnet/den unga bor. Kommunen föreslår vidare att nationella utbildningsinsatser avseende uppdraget genomförs. Vidare krävs monetära resurser, både för kommunernas brottsförebyggande arbete och för att säkerställa tillfredsställande utslussning och efterföljande stöd. Särskilt stöd behövs också för att upprätta hållbara samverkansstrukturer. Vidare behöver det tydliggöras vilka åtgärder som kan vidtas i fall där samverkan brister.

Fokusera på förebyggande åtgärder i samband med införande av ny socialtjänstlag

Regeringen har meddelat att de avsätter totalt 8 miljarder kronor fram till 2028 för kommuner att arbeta med kompetens- och bemanningssatsningar inför införandet av ny socialtjänstlag. Syftet är att kommunerna långsiktigt ska kunna planera för insatser kopplat till införandet den nya socialtjänstlagen. Den nya socialtjänstlagen ska bland annat möta nyare samhällutmaningar som bostadsbrist, segregation, otrygghet i utsatta områden, samt ge bättre förutsättningar att bryta rekrytering och socialisering in i kriminella gäng.⁶ Kommunen ser att förebyggande åtgärder som beaktar barnets bästa och tidigt förebygger orsaker till brott bör stärkas i införandet.

Socialchefsrapporten för 2023 visar att problem med att hitta personal i kombination med ett tufft ekonomiskt läge gör det svårt för socialtjänsten idag att möta samhällets förväntningar, inte minst det förebyggande arbetet mot barn och unga i riskzonen för kriminalitet.⁷

Värmdö kommun ser möjligheter att i samband med införandet av ny socialtjänstlag lägga ytterligare fokus på det förebyggande arbete och rikta bidrag för detta till kommunerna, samt säkerställa kompetenshöjande insatser och andra stödstrukturer på nationell nivå för att få till en god samverkan mellan nationella, regionala och statliga aktörer både i det brotts- och återfallsförebyggande arbetet.

⁵ SOU 2023:44 s. 312

⁶ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/09/regeringen-banar-vag-for-ny-socialtjanstlag/>

⁷ Socialchefsrapporten 2023, Vision

Förslagets konsekvenser för barn

Frihetsberövande av barn ska alltid vara en sista åtgärd

FN:s barnrättskommitté har för Sveriges del uttryckt en djup oro över de steg som för närvarande tas för att sänka straffmyndighetsåldern, avsaknaden av särskilda domstolar eller lämpligt utbildade domare för barn, isoleringen av intagna barn och de nyligen antagna lagändringarna för att införa strängare straff och integritetskränkande åtgärder av brottsbekämpande myndigheter.

Kommittén har uppmanat Sverige att utarbeta en strategi för att förebygga ungdomsbrottslighet baserad på forskning om och analys av de bakomliggande orsakerna till barns inblandning i brottslighet, särskilt organiserad brottslighet, och säkerställa att den omfattar tidiga insatser som riktar sig till barn i riskzonen eller i utsatta situationer, samt stöd till deras familjer. Kommittén har vidare lämnat uppmaningen att för unga lagöverträdare i möjligaste mån använda andra åtgärder än frihetsberövande. Kommittén understryker att frihetsberövande åtgärder endast ska användas som sista utväg och under kortast möjliga tid, samt bör omprövas oftare än 14 dagar. Kommittén framhäver att alternativ hantering som rådgivning med evidensbaserade terapeutiska tjänster och annan typ av vård är att rekommendera för unga lagöverträdare.⁸

Som framgår i utredningen skiljer sig barn från vuxna i sin fysiska och psykiska utveckling. Barn och unga tar större skada av frihetsberövande. Den föreslagna fängelsepåföljden innebär att bestämmelserna i brottsbalken ska aktualiseras i första hand vid villkorlig frigivning. Vid slutet ungdomsvård används inte villkorlig frigivning, varför påföljdstiden minskas vid själva straffmätningen. Den nya fängelsepåföljden skulle däremot innebära att denna tid blir kvar, så att fängelsepåföljden blir mer ingripande än vid slutet ungdomsvård.

Kommunen ser mot den bakgrunden att en placering inte bör inte vara mer ingripande än nödvändigt, och ska ske utifrån det enskilda barnets och övriga barns bästa.

Värmdö kommun ser samtidigt att frihetsberövande åtgärder kan vara nödvändiga för att säkerställa att barn skyddas mot vidare våldsutövande. Kommunen instämmer vidare i utredningens bedömning att barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena behöver skyddas från risken att involveras i organiserad brottslighet.

Fokus på vård och skolgång bör kvarstå oavsett om frihetsberövandet istället

⁸ *Concluding observations on the combined sixth and seventh periodic reports of Sweden*, Committee on the Rights of the Child, 7 mars 2023 [G2302329.pdf](#)

verkställs inom Kriminalvårdens regi.

Övriga kommentarer

Stöd och resurser till verkställande myndighet

Värmdö kommun förespråkar att medel tillförs verkställande myndighet för att säkerställa rätt kompetens. Detta så att myndigheten i längden kan erbjuda vård av god kvalitet, och så att personal har rätt kompetens för att säkerställa efterlevnad av barnkonventionen i sitt bemötande av barn och unga.

Kommunen ser även möjligheten att uppdra åt Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att förstärka tillsynen av myndigheten där verkställighet sker. Vidare ser kommunen att vårdkedjan behöver stärkas i en förbättrad samverkan mellan kommunerna, regionerna och verkställande myndighet i samband med utslussning.

Kommunen ser vidare att om SiS kvarstår som huvudman bör de tillföras medel för att överta kommunernas kostnader vid placering av barn och unga i slutna ungdomsvård. Om föreslagna ändringar genomförs ser kommunen att Kriminalvården bör ta kostnaderna för verkställigheten.

Vidare utredning

I utredningen framgår i övrigt att det idag saknas forskningsstöd för att ett visst straff eller en viss verkställighetsform ger bättre resultat än andra. Vidare anges inte i utredningen hur de särskilda avdelningarna ska utformas. Det anges heller inte hur det ska säkerställas att barn inte kommer i kontakt med vuxna kriminella, vilket i sig skulle utgöra en risk för återfall.

Värmdö kommun ser mot den bakgrunden att förslaget behöver vidare utredning om lagen ska införas. Kommunen förespråkar även möjligheten att låta utreda möjligheten för ungdomar som hinner fylla 18 år under verkställigheten att få avtjäna hela sitt straff på de nya ungdomsanstalterna.

Vidare ser kommunen att eventuella samhällsekonomiska konsekvenser vid byte av verkställande myndighet bör beaktas.

Svar på remiss: En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)

Förslag till beslut

Yttrandet antas som Värmdö kommuns svar på remissen En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44).

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44) till Värmdö kommun. Utredningens huvudsakliga förslag är att barn och unga som döms för allvarliga brott ska dömas till fängelse i stället för slutna ungdomsvård, och att särskilda ungdomsavdelningar därför ska inrättas på Kriminalvårdens befintliga anstalter. Socialtjänsten ska, enligt förslaget, inrätta särskilda handläggare för barn som sitter i fängelse. Utredningen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2028.

Förvaltningen har som svar på remissen tagit fram ett förslag på yttrande.

Värmdö kommun instämmer i utredningens bedömning att behovet av samhällsskydd, särskilt skydd av barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena, har ökat. Värmdö kommun anser dock att fokus bör kvarstå på vård och skola för den unge lagöverträdaren oavsett myndighet som verkställer straffet. Statens institutionsstyrelse (SiS) har stor erfarenhet av målgruppen som kan vidareförmedlas om verkställigheten ska ske hos Kriminalvården.

Kommunen ser vidare att ett ökat fokus bör ligga på förebyggande åtgärder som motverkar orsakerna till brottsligheten.

Om förslagen genomförs efterfrågar nämnden mer resurser och stöd till kommunerna.

Bakgrund

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44) till Värmdö kommun.

Synpunkter på remissen ska besvaras senast den 14 december 2023.

Ärendebeskrivning

I översynens uppdrag har bland annat ingått att föreslå lagändringar som möjliggör tillräckligt ingripande påföljder för lagöverträdare under 18 år vid mycket allvarlig brottslighet. Här skulle lämpliga återfallsförebyggande åtgärder och åtgärder som säkerställer en trygg och säker miljö innefattas. Utredaren har också haft i uppdrag att se över vilken myndighet som är

bäst lämpad att ansvara för verkställigheten av frihetsberövade påföljder för barn och unga. En utgångspunkt har varit att förslagen ska säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses i enlighet med barnkonventionen.

Betänkandets huvudsakliga förslag

Betänkandets huvudsakliga förslag innebär att:

- Påföljden sluten ungdomsvård utmönstras och unga lagöverträdare ska dömas till fängelse.
- Fängelsepåföljden ska verkställas på särskilda ungdomsavdelningar på Kriminalvårdens befintliga anstalter.
- En ny fängeslag för unga inrättas.

Påföljden sluten ungdomsvård utmönstras och unga lagöverträdare ska dömas till fängelse

De unga lagöverträdare i åldern 15–17 år som begår den allvarligaste brottsligheten döms i dagsläget i regel till sluten ungdomsvård. Det är en frihetsberövande påföljd som avtjänas på de särskilda ungdomshem som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS).

Utredningen föreslår att påföljden sluten ungdomsvård ska utmönstras, och att unga lagöverträdare framöver i stället ska dömas till fängelse.

Fängelsepåföljden ska verkställas på särskilda ungdomsavdelningar på Kriminalvårdens befintliga anstalter

Sluten ungdomsvård avtjänas i dagsläget på de särskilda ungdomshem som drivs av SiS.

Utredningen föreslår att fängelsepåföljd ska verkställas på särskilda ungdomsavdelningar på Kriminalvårdens befintliga anstalter, med utgångspunkten att barn och unga inte ska avtjäna straffet tillsammans med vuxna. Utredningen menar att Kriminalvården har erfarenhet av att hindra rymningar, stå emot fritagningar och skapa förutsättningar för att skydda intagna och personal mot hot och våld. Detta eftersom en av Kriminalvårdens huvudsakliga uppgifter är att verkställa utdömda påföljder.

Utredningen menar vidare att förslaget innebär att SiS verksamhet kan renodlas till att enbart avse vård. Om SiS inte längre ska verkställa sluten ungdomsvård kan de platser som för närvarande används för den påföljden i stället användas för vård. Förändringen ska innebära att barn som tvångsvårdas tas omhand av en myndighet med ett tydligt vårduppdrag, medan barn som döms för allvarliga brott omhändertas av en myndighet med det huvudsakliga uppdraget att verkställa straff.

En ny fängeslag för unga inrättas

Utredningen föreslår en ny verkställighetslag, fängeslagen för unga.

I fängeslagen för unga ska det finnas en bestämmelse om att den verkställande myndigheten ska utse en koordinator för barn som avtjänar fängelse. Det ska också följa av lagen att

socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokförd ansvarar för att utse en särskild handläggare för det barn som dömts till fängelse. Den verkställande myndigheten ska samverka med socialnämnden vid verkställighetsplaneringen och löpande under verkställigheten.

Fängelselagen för unga ska i första hand tillämpas när den som avtjänar fängelse är under 18 år.

Socialtjänsten åläggs att inrätta särskilda handläggare

Av 2 a kap. 5 § socialtjänstlagen följer att den kommun där den enskilde är folkbokförd ansvarar för stöd och hjälp till den enskilde under kriminalvård i anstalt.

Utredningen föreslår att socialnämnden åläggs en skyldighet att utse en särskild handläggare för alla barn som avtjänar fängelse. Den särskilda handläggaren ska som nämnts ovan delta vid upprättandet av den intagnes verkställighetsplan genom samverkan med Kriminalvården. Handläggaren ska även delta när verkställighetsplanen följs upp och behov av förändringar diskuteras samt i samband med att utslussningsåtgärder planeras.

Inför barnets frigivning bör handläggaren vara delaktig exempelvis i fråga om barnets sysselsättning, boende och eventuellt kvarstående behandlingsbehov. Skyldigheten att utse en person som ska vara särskild handläggare för ett barn som är intagen vid kriminalvårdsanstalt gäller enligt den nya fängelselagen för unga, vilket innebär att skyldigheten upphör när verkställigheten inte längre sker enligt den lagen (vanligtvis när barnet fyller 18 år). Om Kriminalvården beslutar att en intagen ska fortsätta att verkställa straffet enligt fängelselagen för unga kvarstår dock socialtjänstens skyldighet att tillhandahålla en särskilt utpekad handläggare och samverka med Kriminalvården om den unges verkställighet.

Hur påverkar förslagen kommunen?

Kriminalvården och socialnämnden i den dömdes hemkommun kommer ha behov av att samverka i frågor som gäller barn som döms till fängelse, både till följd av den samverkansskyldighet som föreslås i 1 kap. 4 § fängelselagen för unga och av den anledningen att socialnämnden i den dömdes hemkommun kommer att ha kvar det grundläggande ansvar som finns för den unge enligt socialtjänstlagen.

Att det i lag anges att det ska utses en ansvarig handläggare för en intagen innebär att kommunerna åläggs en ny uppgift. För kommunernas genomförande av förslagen bedömer utredningen att kostnaden uppgår till knappt fyra miljoner kronor årligen. Utöver kostnaden för att årligen utse särskilda handläggare för barn som avtjänar fängelse kommer det även att krävas utbildningsinsatser inför och efter ikraftträdandet. Utredningen bedömer att kan kostnaden för utbildning uppskattas till cirka 1,2 miljoner kronor innan ikraftträdande, och därefter till cirka 500 000 kronor årligen.

Sammanfattande synpunkter från Värmdö kommun

Värmdö kommun har tagit fram ett yttrande som svar på remissen. Yttrandet innehåller sammanfattningsvis följande synpunkter på förslaget:

- Värmdö kommun instämmer i utredningens bedömning att behovet av samhällsskydd, särskilt skydd av barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena, har ökat. Värmdö kommun anser dock att fokus bör kvarstå på vård och skola för den unge lagöverträdaren vid frihetsberövande åtgärder, oavsett myndighet som verkställer straffet. Kommunen ser vidare att den utökade säkerheten som nu säkerställs inom SiS leder till att myndigheten på samma sätt som Kriminalvården kan tillgodose behovet av samhällsskydd.
- SiS har stor erfarenhet av målgruppen som kan vidareförmedlas om verkställigheten ska ske hos Kriminalvården. Vidare bör verksamheten utvecklas med barnets bästa i fokus på aktuell myndighet, oavsett var verkställigheten sker.
- Kommunen ser att ett ökat fokus bör ligga på förebyggande åtgärder som motverkar orsakerna till brottsligheten.
- Om förslagen ändå genomförs efterfrågar Värmdö kommun vidare utredning inför verkställighet, samt mer resurser och stöd till kommunerna.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att oavsett verkställande myndighet bör fokus vid frihetsberövande åtgärder fortsatt vara god vård och skola för att säkerställa barnets bästa. Förvaltningen föreslår mot den bakgrunden att yttrandet antas som Värmdö kommuns svar på remissen En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslaget beslut att anta yttrandet medför inte några ekonomiska konsekvenser. Om lagstiftningen om frihetsberövande påföljder för unga ändras i enlighet med utredningens förslag ser förvaltningen att resurser behöver tillföras kommunen.

Konsekvenser för näringslivet

Föreslaget beslut bedöms inte påverka förutsättningarna att verka och utvecklas för företag i kommunen.

Konsekvenser för miljön

Föreslaget beslut bedöms inte påverka kommunens målsättningar att vara en miljö- och klimatmässigt hållbar kommun.

Konsekvenser för medborgarna

Föreslaget beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för medborgarna. Om lagstiftningen om frihetsberövande påföljder för unga ändras i enlighet med utredningens förslag ser förvaltningen dock att såväl unga som deras anhöriga kommer att påverkas.

Utredningen har bedömt att förslaget primärt har någon direkt påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, även om förhållandena vid verkställigheten kan skilja sig åt till viss del.

Konsekvenser för barn

Föreslaget beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Om lagstiftningen om frihetsberövande påföljder för unga ändras i enlighet med utredningens förslag ser förvaltningen dock att barn och unga påverkas i omfattande utsträckning. Förvaltningen bedömer att det nuvarande förslaget inte i tillräcklig utsträckning ser till barnets bästa.

Värmdö kommun instämmer i utredningens bedömning att behovet av samhällsskydd, särskilt skydd av barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena, har ökat. Kommunen ser det tydliga vårdfokus under tiden då straff avtjänas som fördelaktigt för unga lagöverträdarens återgång i samhället, med tanke på att de barn och unga som döms till frihetsberövande påföljder är en utsatt grupp som riskerar utveckla både allvarliga sociala och psykiatriska problem senare i livet.

Med en skärpt säkerhet kan skyddsbehovet för barn som behöver skyddas mot våldsutövande och risken att involveras i organiserad brottslighet tillgodoses även inom SiS.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samråd med individ- och familjeomsorgskontoret samt utbildningskontoret.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Yttrande över remiss	Bilaggs
2	Remiss	Bilaggs
3	En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44)	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Justitiedepartementet

Socialnämnden

Cecilia Lejon
Kommundirektör

Per Kjellander
Kanslichef